

Βιβλιοδρόμιο

Ρίτσαρντ Φλάναγκαν

«Οι αναγνώστες γράφουν τα μυθιστορήματα»

Ο συγγραφέας από την Ταμανία, που κέρδισε το 2014 το Βραβείο Μπούκερ,
μιλάει με αφορμή το νεότερο μυθιστόρημά του «Σε πρώτο πρόσωπο»

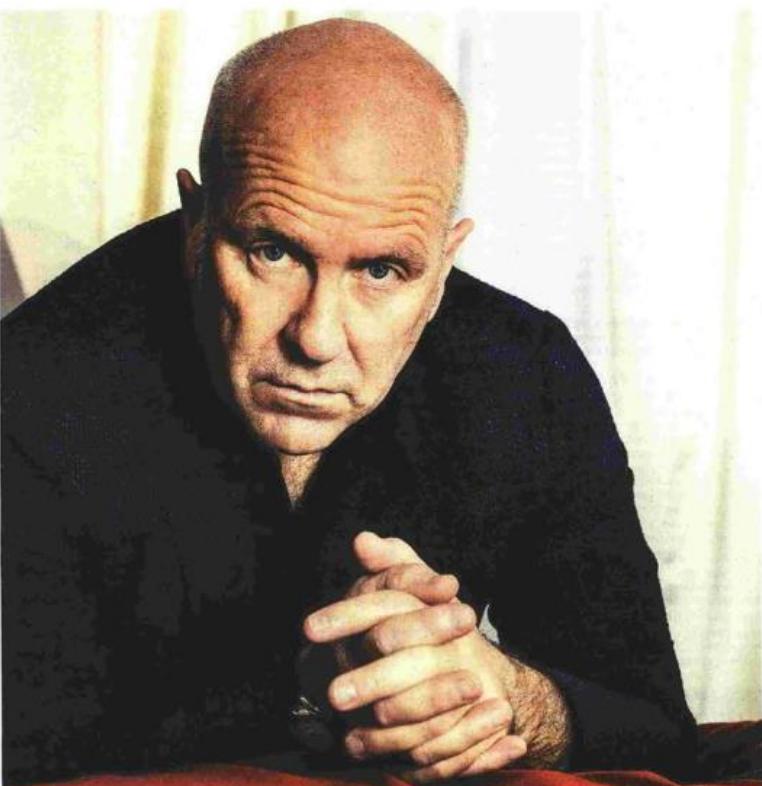

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΟΝ
ΔΗΜΗΤΡΗ ΔΟΥΛΕΡΗΝ

Είναι γεγονός ότι το πλέον πρόσφατο μυθιστόρημά του που κυκλοφορεί στα ελληνικά, με τίτλο «Σε πρώτο πρόσωπο» (εκδ. Ψυχογός), βασίζεται σε μια προσωπική του εμπειρία. Όπως ο Ρίτσαρντ Φλάναγκαν αποτελέθηκε το 1991 να γράψει την αυτοβιογραφία του μεγαλύτερου απατέωνα της Αυστραλίας, Τζόν Φρίντριχ, έτσι και ο πρόεδρος της Κίνα Κένιαν. Ο νεαρός, δύραγκος συγγραφέας, πιστεύει ότι επειδής του καινογένελι τύχα, σαν ο διαιρότος απατέωνας Ζήγκριντ Χάντι, κοινώς «Τζάκ», του προσφέρει 10.000 δολάρια για τα τρόφιμα, ως αύριτος συγγραφέας, την αυτοβιογραφία του. Η οριούτα αυτή με την πραγματικότητα είναι και αυτή που ο Φλάναγκαν απεκδύνεται δύο τίτσου άλλο στη μεθοπλοϊκή να μαρεύει. «Πορφή η τέχνη είναι κυρίος λόγος, το κλοπιάρια πρώτον δεν αποτελεί γεγονός αλλας» γνωρίζει στο τέλος της «Αγνοούτης τρομοκράτος» (εκδ. Άρρα, μετ. Παλμήρα Ιωαννίδη, 2011), το δεύτερο βιβλίο με το οποίο συστηνόταν στο ελληνικό κοινό μετά το «Εγκερίδιο ιθίδων» (Άρρα, 2006), τρία χρόνια πριν κερδίσει το Βραβείο Μπούκερ με το «Μονοπάτι για τα βάθη του Βόρρα» (εκδ. Ψυχογός, μετ. Γ. Μηλάνιας, 2015). Δεν είναι, λοιπόν, παράδοξο που η αυτοβιογραφία του ξάντι γίνεται η αφορμή για να μεταφέρει στο καρτί ο Κινη την προσωπική του ιστορία και ο Φλάναγκαν το διάλογο του απόσταγμα για τη λογοτεχνία. Η αλήθευτα δεν είναι παρά μια εγγύηση. Όποιος αναφέρει ο Κιν-δίνοκολο είναι να ζέρει αν υπάρχει αληθεία έτσι και σε μια ανάρτηση. Πόσο ο εύλεκρνεας βοηθείει το αναγκαίο ψέμα και πότε το ψέμα μάς επηρέπει να ζεστούμε; Μίλανος με τον αυτοέγκλειστο Φλάναγκαν σε μια Ταμανία που «ευτυχώς πάρε μέτρα νορίς και τώρα μπορεί να προσδοκά διά θα βγούμε με δύο το δύνατον λιγότερες απώλειες», όπως λέει ο συγγραφέας. Ο ίδιος έβασε, όποιος λέει, περισσότερο χρόνο στον εαυτό του για να ολοκληρώσει το νεότερο μυθιστόρημά του που απέριεται γύρω από τις σύγχρονες περιβαλλοντικές εξελίξεις.

LEADERPHOTO/ANTONIS KARALIAS

♦ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗΝ ΕΠΟΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

Ρίτσαρντ Φλάναγκαν

«Οι αναγνώστες γράφουν τα μυθιστορήματα»

► ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗ ΣΕΛΙΔΑ

**Μέχρι ποτο σημειώ η αγνώστη του χαρακτήρα
σας Κιρ για τη γραφή είναι και δεκτή σας
αγνώστη;**

Θα έλεγα ότι είναι παρόμοια. Με ενδιέφερε από την αρχή να χρόνιο θα βιβλίο για το πώς γράφεις. Πάλι επινοείς τη μηδόνα και πώς αυτή σε «πτυνεί». Είναι μια εξέρευνη για τον τρόπο που εφερεύομε τους εαυτούς μας. Φυσικά πια τροπή που πάμεν η ζωή μου (σ.ο.: γίνεται παραφονγής σε μιάλτι σύνοψη).

Στο μυθιστόρημα παρατηρούμε ότι το αντίθετο της μυθιστορίας δεν είναι το φέμα και το σύννευτο της αυτοβιογραφίας δεν είναι η αλήθευση. Αυτό δελτία να δείξεται από την αρχή;

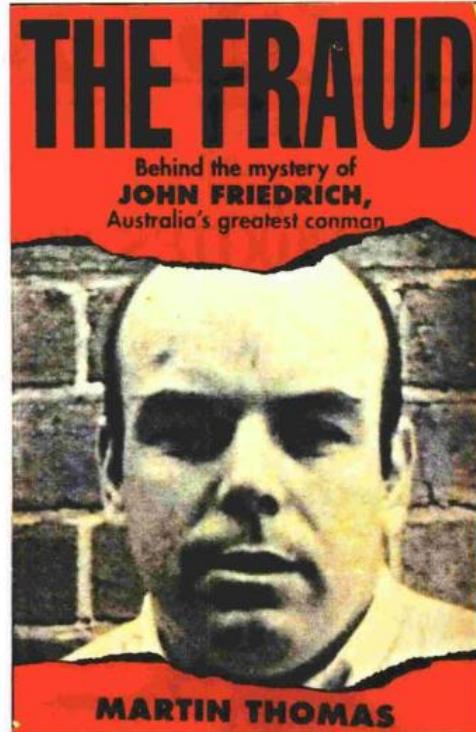
Να μείνει ότι έχει να κάνει με την εποχή που γράψεις, σήμερα οι άνθρωποι δέκται επίθεση. Επειδή προέρχεται από τον Τραμπ είτε από τον Πούτιν. Οι πολιτικοί του είδους τους προσπαθούν να πείσουν τον κόσμο ότι δεν υπάρχουν αλλιές, αλλά μόνο απόφεις. Και όπου υπάρχουν μόνο απόφεις, επικρατεί εκείνη των διανοών ή των πλευρούτερων. Η κοινωνία οδεύει σε σκοτεινά και επικίνδυνα μονομάτια. Σε μια τέτοια κοινωνία, το μυθιστόρημα γίνεται οικόπεδο σημαντικότερης, επειδή αντικαρένεται και εκρόζει θεμελιώδες αλλιές μας. Μία από αυτές είναι ότι εφερεύομε τους εαυτούς μας μέσω από τις ιστορίες. Οι τελευταίες μπορεί να είναι δυνατήριδες και επικίνδυνες ή μπορούν να συμβάλλουν στη διατάραπη του πολιτισμού και της δημοκρατίας. Πιετέσι μάλιστα ότι υπάρχει μια διαφορά ανάμεσα στις ιστορίες της ζωής και τις ιστορίες της μηδέποταίς.

Η δύναμη που αποκτά κανείς εκς βάρος άλλων ανθρώπων την εποκή των social media είναι μια θεματική που σας ενδιέφερε πολλά...

Όλα ξεκίνησαν όταν μου ζήτησαν να γράψω τα απομνημονεύματα σε έναν μπλόγκο για ghost writing. Έπειτα, άλλον, διτελεσμοκράτησε μέσω της έντονης δημιουργίας γύρω του μια αποκτητική παρέμβαση εξουσίας, που έγινες ότι σε «ρουρίσκο». Μαζί που έγινες κάτι που θε ξενιστήρια στην εποχή του «πακέτουντον Ιντερνετ». Οι μόνοι στην έννοια του ελέγχου, αλλά και της «κοιλάτορα του σούλιμπερού». Όλοι αποκόλλησαν με την εαυτή τους και νιώθουν την ανάγκη να μίλουν σε πρότυπο πρόσωπο.

**Προκλήστε πάντας την ερώτηση που για
την αξέα του μυθιστόρημάτος, για το οποίο
περιοδέστε ακούμε ότι «πειθαίνε» παρά
σπάδησε αλλο...**

Το καλό μυθιστόρημα σίγουρα όχι. Θέτει τα ερωτήματα που θα αντιμετωπίσουμε στο μέλλον. Κι αν είναι κάτι που μπορεί να φυγανεύει στον κόσμο του χάους στον οποίο ζούμε,

Ο Τζον Φρίντριχ, ένας από τους μεγαλύτερους απατεώνες οικονομικού ογκούλματος στην Αυστραλία, ήταν ο άνθρωπος που ζήτησε από τον Φλάναγκαν να γράψει την αυτοβιογραφία του ως ghost writer [εδώ το εξώφυλλο του βιβλίου του Μάρτιν Τόμας]

αυτό είναι μάλλον μια μυθιστόρια. Πώς αύλακος μπορείς να σκάψεις στη βαθύτερη δινάρια του κιβερνούντων τη ζωή μας, τις θεμελιώδεις στην κοινωνία μας; Είδακ από τη σημή που η πολιτική ή το ΜΜΕ δεν κατέφεραν να τις αποπιπόνουν και το Ιντερνετ αφήνει περιβόλια για επιπτώση και έλεγχο. Κατ' αυτήν την έννοια, το μυθιστόρημα είναι μια αντιτεταύμανση. Δεν γίνεται εκτός εποχής - ίσα ισα-

**«Μπορείς να ανακαλύψεις
τον εαυτό σου σε έναν
βολοφόνο, αλλά και σ' ο'
έναν δολοφονημένο»**

που ανανεώνεται με διαφορετικές μορφές. Σε έναν κόσμο εκβικό προς την ιδιοτύπωτα, η ανάγνωση παραγνένει μία απόλυτη προσωπική πράξη. Κατέβετε, αντιθέτως, τι συβιβαίνετε με το Facebook: με από το κοθένας αποτέλεσμα την «ταυτότητα Facebook», η οποία προφανώς δεν είναι η πραγματική. Πάντοι όχι αυτή που δείχνει τη βαθύτερη φυσιά μας. Για να θέρεψετε την τελευταία κρεαζόμαστε την τέχνη και, ειδικότερα, το μυθιστόρημα.

Βιβλιοδρόμιο

ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ 11-12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2020

Γράφετε επίσης ότι «βιβλίο είναι καθρέφτης». Υπάρχει μια ολόκληρη θεωρία πίσω από αυτό. Το βιβλίο που κερδίζει το νόμιμο του μόνον αν το διαβάσεις ο αναγνώστης ή το βιβλίο που έχει αισθητάρηξε αξία. Τι πιστεύετε;

Νομίζω ότι η ανάγνωση είναι ποι δημιουργική από τη γραφή. Οι αναγνώστες δημιουργούν τα μυθιστόρημα. Όταν ένας αναγνώστης διαβάζει δίνει υπόσταση και «ζωί» στο βιβλίο. Ανακαλύπτει σκέψεις που μπορεί να έκανε και ο ίδιος αύλακη τηνεύτων να εκφράσει ο φοβάταν να ορογλύγησε. Οσον αφορά τον συγγραφέα, από την άλλη, δεν πρέπει να ποδοσκευείται η να «διδάσκεται» σπιθαμή. Το μυθιστόρημα το καταλαβαίνουμε με τις αισθήσεις μας, επειδή με τις αισθήσεις καταλαβαίνουμε την ίδια τη ζωή. Αυτό, λοιπόν, οφείλεται να κάνει ενας συγγραφέας να περιγράφει τη ζωή και να την παραδίδει στον αναγνώστη. Εκείνος θα αποφασίσει αν διαβάζει κάτι τραγικό ή ερωτικό ή κωμικό. Δεν μπορούμε να υποδεικνύουμε στους αναγνώστες πώς να διαβάσουν. Τα μυθιστόρημα τα αισθάνεται όμως αισθάνεται τη ζωή.

Σε ένα σημείο ο πρώτος αναρριχητής πόσο μεγάλη μπορεί να γίνει η αυτοβιογραφία για να έχει τύχη στην αγορά. Ποια είναι η προηγούμενη σας για το κυνήγι του επόμενου «μεγάλου αμερικανικού ή «μεγάλου αυστραλιανού» μυθιστόρημα;

Νομίζω ότι όλο αυτό το κυνήγι έχει σημάδεψε σε ορισμένα από τα χειρότερα βιβλία της εποχής. Ειδικά στης ΗΠΑ, όπου η κυκλοφορία τους συνοδεύεται από έναν ποτκαλώδ για το λανθαρίσμα τους. Είναι μια κίνηση όλη αυτή. Ανταποκρίνεται στην έννοια μιας κλεψτής κοινότητας που έρχεται και παρέρχεται. Αυτό που θα έπειπε να μας ενδιαφέρει είναι οι οικουμενικοί διάδοχοι της ΗΠΑ πια την Αυστραλία.

Αυτό που πεινάντος θα εξέπληξε έναν πρεσβύτερο σπαγγάκη στο διάσι ους μυθιστόρημα είναι η έλληση οποιουδήποτε ίκανος ήδηκτης. Βλέπετε τη λογοτεχνία πέραν του καλού και του κακού;

Ναι, έτοι μια έπειτα να είναι. Επειδή έτοι είναι και η ζωή, την οποία προσωπίζουμε να κατεναβάσουμε. Εάν δεν γράψεις την αποτυπώσεις αυτήν την αλλιέας, την αγάπη, την ζωής με εύλειψη, θα απορρίπτες. Η ίδιας είναι μια απότελεσμα να βάλεις κανέναν - αλλά από ένα σημείο κα έπειτα βάζεις και τριλογισμούς στης ζωής μας. Τι άλλο είναι η αναράντηση ιστορίας όλωστε, από μια διαφορική αναμέτρηση ανάμεσα στο άστρο και τις απανθίσεις της κοινωνίας. Είναι ένας πόλεμος που ποτέ δεν τελειώνει. Και το μυθιστόρημα δεν πρέπει να παίρνει θέση σ' έναν τέτοιο πόλεμο - απλώς να τον περιγράψει.

Πάντοτε αναρριχήσομεν εάν οι συγγραφείς έσονται διαβάσουν τα μυθιστόρημά τους για να τα «διορθώσουν». Εσείς το κάνετε;

Όχι. Και μια οφείλονται σε ένα άνερο που έχει τα γράφα. Ονειρεύομαι, λοιπόν, κάθε φορά ότι γράφω. Οι αποίες υποδεικνύουν μόνο μία διανοώση, ζωής, ζωής με εύλειψη, θα απορρίπτες. Η ίδιας είναι μια απότελεσμα να βάλεις κανέναν - αλλά από ένα σημείο κα έπειτα βάζεις και τριλογισμούς στης ζωής μας. Τι άλλο είναι η αναράντηση ιστορίας όλωστε, από μια διαφορική αναμέτρηση ανάμεσα στο άστρο και τις απανθίσεις της κοινωνίας. Είναι ένας πόλεμος που ποτέ δεν τελειώνει. Και το μυθιστόρημα δεν πρέπει να παίρνει θέση σ' έναν τέτοιο πόλεμο - απλώς να τον περιγράψει.